

PEP-medicatie

voor volwassenen

Bij 'accidenteel', ofwel onbedoeld, contact met besmet bloed of een andere besmette (lichaams)vloeistof kunnen ziekteverwekkers in het bloed komen. Omdat u onbedoeld risicovol contact heeft gehad, bent u doorverwezen naar de spoedeisende hulp of het specialisme interne geneeskunde (infectieziekten). U heeft natuurlijk allerlei vragen, daarom hebben we informatie over de gang van zaken en de mogelijke behandelingen voor u op een rij gezet.

Wat kunnen we doen?

In het Erasmus MC is de medische zorg bij infectieziekten in handen van een team van gespecialiseerde artsen en verpleegkundigen van het specialisme interne geneeskunde (infectieziekten).

U bent in aanraking gekomen met mogelijk besmet bloed of een andere mogelijk besmette (lichaams)vloeistof (wij noemen dat 'risicovol contact'). Het kan zijn dat hierdoor ziekteverwekkers in uw bloed zijn gekomen, zoals het hepatitis B-virus, het hepatitis C-virus of het humaan immunodeficiëntie-virus (HIV). Hepatitis B- en C-virussen kunnen een leverontsteking veroorzaken. HIV kan een ernstige afweerstoornis veroorzaken. Medicijnen kunnen de kans op besmetting met HIV verkleinen.

Bij Hepatitis B

Als u in het verleden een volledige vaccinatie tegen hepatitis B heeft gehad en voldoende antistoffen heeft opgebouwd, bent u tegen deze infectie beschermd. Is dat niet het geval, dan kunnen we de kans op een besmetting met het virus verminderen door toediening van immunoglobulinen (speciale antistoffen tegen het hepatitis B-virus) of door toediening van een vaccin (actieve vaccinatie). Uw behandelend arts beslist welke behandeling voor u geschikt is:

Immunoglobulinen

U krijgt eenmalig een injectie met immunoglobulinen, die u direct beschermen tegen een eventueel aanwezig hepatitis B-virus. Het kan zijn dat u na een maand nogmaals een injectie met immunoglobulinen krijgt.

Actieve vaccinatie

Bij actieve vaccinatie krijgt u 3 keer een injectie met het hepatitis B-vaccin. Hierdoor gaat het lichaam zelf antistoffen (afweer) aanmaken tegen het virus. De eerste injectie moet u uiterlijk binnen een week na het risicovol contact krijgen. De tweede vaccinatie krijgt u 1 maand later en de derde injectie krijgt u 6 maanden na de eerste injectie. Deze vaccinaties krijgt u via de arbodienst van het Erasmus MC, de GGD, de HIV-consulent of de huisarts.

Bij Hepatitis C

Helaas is het op dit moment nog niet mogelijk om na een risicovol contact besmetting met het hepatitis C-virus te voorkomen. Mocht zich bij u een hepatitis C-infectie ontwikkelen, dan is behandeling in een vroeg stadium wel mogelijk.

Bij HIV

Om het risico op besmetting met HIV te verkleinen, kunt u medicijnen nemen. Deze behandeling heet Post Expositie Profylaxe, ofwel PEP.

Post expositie profylaxe (PEP)

Wat is post expositie profylaxe?

Post = na

Expositie = een situatie waarbij HIV de kans heeft in iemands lichaam terecht te komen

Profylaxe = een behandeling ter voorkoming van een infectie

- PEP helpt mogelijk voorkómen dat iemand geïnfecteerd raakt met HIV;
- PEP betekent een kuur van 4 weken met HIV-remmers;
- PEP moet zo snel mogelijk na een risicovolle gebeurtenis (tot maximaal 72 uur) starten;
- PEP heeft bijwerkingen.

Een PEP-behandeling verkleint dus de kans dat iemand HIV- geïnfecteerd raakt nadat het virus in het lichaam is gekomen. Nadat HIV in het lichaam is gekomen, duurt het enige tijd (uren tot een paar dagen) voordat het virus zich definitief in het lichaam nestelt. Als u vóór die tijd start met HIV-remmers voorkomt u mogelijk dat het virus zich vermenigvuldigt en u geïnfecteerd raakt.

Of u PEP nodig heeft, is afhankelijk van het risico dat u heeft gelopen:

- Is bijvoorbeeld bekend of de naald waaraan u zich heeft geprikt, is gebruikt door iemand die HIV-positief is?
- Is de partner met wie u seks heeft gehad HIV-positief? Of is dat onbekend?

Bij vrijwillige en onvrijwillige seksaccidenten

- Geneukt (anaal/vaginaal) worden is riskanter dan neuken (anaal/vaginaal) en dat is weer riskanter dan pijpen of beffen.
- Bij pijpen wordt het risico nog kleiner wanneer er geen sperma in de mond komt.
- Komt er wel sperma in de mond dan is het infectierisico groter als het wordt ingeslikt.
- Door gepijpt te worden kunt u geen HIV krijgen. PEP is dan overbodig.

Viral load

Als de bron HIV-positief is, speelt de viral load (de hoeveelheid virus) in zijn/haar bloed ook een rol.

- Is de viral load van de bron ondetecteerbaar, dan is het risico zeer klein. Naarmate de viral load hoger is, neemt het risico van besmetting ook toe.
- Als de HIV-positieve bron een andere soa heeft, dan is de kans op HIV-overdracht waarschijnlijk ook groter.
- Als de PEP-vrager zelf een soa heeft, dan is diens bevattelijkheid voor HIV waarschijnlijk ook groter.

Gang van zaken

Uw behandelend arts besluit of u in aanmerking komt voor PEP. De behandeling moet zo snel mogelijk worden ingezet, maar in ieder geval binnen 72 uur na het gelopen risico worden ingezet.

Het accident vond plaats tijdens kantooruren:

Het personeel van de spoedeisende hulp of de arbodienst maakt dezelfde dag een spoedafpraak voor u op de polikliniek infectieziekten.

Het accident vond plaats buiten kantooruren:

U krijgt via de spoedeisende hulp een noodsetje met PEP-medicatie (dit zijn HIV-remmers) voor 5 dagen. In totaal moet u gedurende 28 dagen HIV-remmers innemen.

Het is de bedoeling dat u de eerste werkdag na het incident zelf een afspraak maakt op de polikliniek Infectieziekten van het Erasmus MC. Zie hiervoor 'Contact' onderaan de tekst.

Op de polikliniek infectieziekten geven de internist/infectioloog en de verpleegkundig consulent HIV u informatie over de medicatie, inname en mogelijke bijwerkingen. Aan hen kunt u al uw vragen stellen, ze helpen u graag. U krijgt een aantal vervolgafspraken en een recept voor de nodige medicatie.

De medicatie

U begint met een combinatie van HIV-remmers die u 28 dagen moet innemen. Die combinatie bestaat altijd uit minstens 3 werkzame medicijnen. Soms zijn 2 medicijnen gecombineerd in 1 pil. De internist/infectioloog beslist welke combinatie van HIV-remmers u krijgt. In de meeste gevallen is dat de combinatie Truvada® en Tivicay® (zie de tabel). Truvada® en Tivicay® neemt u 1 x per dag tegelijkertijd op een vaste tijd.

U moet de medicijnen elke dag op hetzelfde tijdstip innemen (bijvoorbeeld elke dag om 8.00 uur).

Omdat u de eerste dosis van de medicijnen zo snel mogelijk na het voorval moet innemen (op de spoedeisende hulp), kan het zijn dat u de tweede dosis al na minder dan 24 uur moet innemen. Dat is eenmalig geen probleem. Kies een innametijd die bij u past, zodat u in staat bent om 28 dagen de medicijnen trouw in te nemen.

Belangrijk:

Neem de medicijnen trouw in.

Neem de juiste dosering.

Sla geen doseringen over!

De verpleegkundig consulent HIV bespreekt het innameschema met u tijdens de afspraak op de polikliniek infectieziekten. Ook adviseert de consulent u over de PEP-medicatie.

Dosering en mogelijke bijwerkingen

Truvada® (Tenofovirdisoproxil / Emtricitabine)

Truvada® is een blauwe of groene tablet, die is samengesteld uit 245 mg Tenofovirdisoproxil en 200 mg Emtricitabine. Truvada®. U bewaart de tabletten bij kamertemperatuur. Bescherm de tabletten tegen vocht, bevriezen en hitte. De dosering is 1 x daags 1 tablet. Truvada® kunt u zowel met als zonder voedsel innemen. De tijd tussen het innemen van een tablet is steeds 24 uur.

Let op: Neem de medicijnen trouw in, neem de juiste dosering en sla geen doseringen over!

Mogelijke bijwerkingen van Truvada®

Mogelijke bijwerkingen van Truvada® zijn: hoofdpijn, duizeligheid, diarree, braken, misselijkheid, nierfunctiestoornissen.

Tivicay® (Dolutegravir)

Tivicay® is een lichtgele tablet die bestaat uit 50 mg Dolutegravir. U bewaart de tabletten bij kamertemperatuur. Bescherm de tabletten tegen vocht, bevriezen en hitte. De dosering is 1x daags 1 tablet. Tivicay® kunt u zowel met als zonder voedsel innemen. De tijd tussen het innemen van een tablet is steeds 24 uur.

Let op: Neem de medicijnen trouw in, neem de juiste dosering en sla geen doseringen over!

Mogelijke bijwerkingen van Tivicay®

Mogelijke bijwerkingen van Tivicay® zijn: diarree, misselijkheid, braken, slaapproblemen en stemmingsklachten.

Merknaam	Stofnaam	Dagelijkse dosis
Truvada®	Combinatie van 2 stoffen/medicijnen in 1 tablet: - Tenofovirdisoproxil 245 mg - Emtricitabine 200 mg	1 x daags 1 tablet of
Tivicay®	Dolutegravir 50 mg	1 x daags 1 tablet

Wisselwerking met uw eigen medicatie

Er zijn geneesmiddelen die u niet tegelijk met Truvada® of Tivicay® mag gebruiken, of waarbij een andere dosering van 1 van de geneesmiddelen nodig is. U moet uw arts op de hoogte brengen van alle geneesmiddelen die u gebruikt of van plan bent om te gaan gebruiken, inclusief geneesmiddelen die niet door een arts zijn voorgeschreven.

Let op: Ook sint-janskruid, multivitamines, ijzertabletten, maagzuurremmers en grapefruitsap beïnvloeden de werking van Truvada® en Tivicay®. Tijdens de kuur mag u ze dus niet gebruiken.

Medicatie vergeten?

Bent u vergeten om uw medicijnen in te nemen, neem ze dan alsnog direct! Daarna kunt u weer uw gewone schema volgen. Het maakt niet uit wanneer u zich heeft gerealiseerd dat u de medicijnen bent vergeten, maar het is niet zinvol om een dubbele dosis in te nemen om een vergeten dosis in te halen. Dus als u er pas aan denkt op het moment dat u de tabletten weer moet innemen, neemt u geen dubbele dosis.

Misselijkheid en braken

Als u braakt nadat u de medicijnen hebt ingenomen, kan het zijn dat u ze opnieuw moet innemen. De regels hiervoor zijn:

*U heeft de medicatie **zonder voedsel** ingenomen:*

- U braakt binnen 1 uur na inname → opnieuw medicatie innemen.
- U braakt later dan 1 uur na inname → niets opnieuw innemen.
- Er zitten resten van medicijnen in het braaksel → altijd opnieuw medicijnen innemen.

*U heeft de medicatie **met voedsel** ingenomen:*

- U braakt binnen 3 uur na inname → opnieuw medicatie innemen.
- U braakt later dan 3 uur na inname → niets opnieuw innemen.
- Er zitten resten van medicijnen in het braaksel → altijd opnieuw medicijnen innemen.

Heeft u tijdens de PEP-behandeling voortdurend last van misselijkheid en braken? Neem dan contact op met de verpleegkundig consulent HIV/Aids tijdens het telefonisch spreekuur en vraag om een recept voor een middel tegen misselijkheid.

Veilig vrijen

Een belangrijke consequentie van het slikken van PEP is dat u veilig moet vrijen (dus ook met uw vaste partner) totdat na 4 maanden bekend is dat u HIV-negatief bent getest. Dus vrij **altijd** met condoom. Dit geldt voor orale, vaginale en anale seks.

Kijk voor meer informatie over veilige seks op:

www.soaids.nl

en

www.ggdrotterdamrijnmond.nl.

Afhankelijk van de oorzaak van de mogelijke besmetting kan het verstandig zijn u te laten controleren op overige seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's). Dat kan via de GGD of het venim-spreekuur van het Erasmus MC.

Kijk voor meer informatie op:
www.ggdrotterdamrijnmond.nl

HIV-testen, bloedafname en vervolgafspraken

Vanaf het moment dat u ermee begint, begeleiden we de inname van de PEP-medicatie op de polikliniek infectieziekten van het Erasmus MC. Aansluitend op uw eerste afspraak met de arts maakt de verpleegkundig consulent HIV/Aids vervolgafspraken voor u.

Bloedafname en afspraken

- Voordat u begint met de PEP-medicatie nemen wij bloed bij u af dat we, indien nodig, later kunnen testen op HIV.
- 4 maanden na het accident (drie maanden na het stoppen van de PEP), zullen we in het Erasmus MC opnieuw bloed bij u afnemen voor controle op HIV en, op indicatie, lues, Hepatitis B en Hepatitis C.
- De uitslag krijgt u een week later, tijdens een telefonische afspraak met de internist-infectioloog.

Als de bloeduitslagen na 4 maanden negatief zijn, er in de tussentijd geen andere incidenten zijn geweest en u heeft veilige seks gehad, kunt u er vanuit gaan dat u niet geïnfecteerd bent.

Vragen

Heeft u vragen? Of heeft u problemen met bijvoorbeeld bijwerkingen van de medicatie? Stel ze aan een van de verpleegkundig consulenten. Ze helpen u graag. U kunt ook altijd contact opnemen met de polikliniek infectieziekten.

Contact

Voor vragen of het maken van een afspraak:

- Op werkdagen van 08.00 tot 11.00 uur kunt u contact opnemen met de consulenten infectieziekten via (010) 703 57 37 (telefonisch spreekuur)
- Op werkdagen van 11.00 tot 16.30 uur kunt u contact opnemen met de polikliniekassistent via (010) 704 05 71

Bij vragen kunt u ook mailen naar consulenten.infectieziekten@erasmusmc.nl. U krijgt binnen 2 dagen antwoord.

Voor spoedeisende zaken in de avond, nacht en weekend kunt u contact opnemen met de dienstdoende arts-assistent interne geneeskunde via het algemene nummer van het ziekenhuis: (010) 704 0 704.

